

NISO NAS IZVOLILI ZA ZDRAHE IN BLOKADE

Poslanec Zbora občin v slovenski skupščini Ivan Kuhar govori za Našo skupnost.

Mnogi poslanci se sklicujejo na voljo volilcev. Kako ste vi v stiku z njimi?

»Tako po volitvah smo na občini odprli tako imenovano poslansko pisarno. Tam smo poslanci republiške in mestne skupščine dvakrat mesečno čakali, da bi se volilci obrnili na nas s svojimi pobudami, predlogi in vprašanji. Čeprav smo o tem nekajkrat obveščali prek javnih medijev, večjega odziva ni bilo. Sicer smo se redno udeleževali različnih sestankov in razprav v krajevnih skupnostih ali na občinski ravni, nekatere smo celo sami organizirali. Šlo je predvsem za razprave o plebiscitu, novi ustavi, stanovalskem zakonu, lokalni samoupravi, pokojninski zakonodaji in druge.«

Brez tesne povezave z občinsko skupščino najbrž ni šlo?

»Tako je. Udeleževal sem se njenih zasedanj, sodeloval pa sem tudi z vodstvom skupščine in njenim izvršnim svetom, še posebej kadar je šlo za sprejemanje za občino pomembnih zakonov v republiškem parlamentu. Njihove pripombe na posamezne zakone sem kasneje skušal uveljaviti v zakonodajni proceduri. Eden takih primerov je na primer predlog sprememb zakona o javni porabi. Iz občinske skupščine sem dobival tudi vrsto delegatskih vprašanj, ki sem jih kasneje postavil v zboru občin.«

Občina Moste je med prvimi organizirala tudi posvetovanje o novi ureditvi lokalne samouprave, na katerem ste tudi vi sodelovali.

»Še preden sem postal poslanec sem precej deloval pri razvoju krajevne samouprave, zato me te zadeve še posebej zanimajo. Po sprejetju nove ustave sem se dejavno vključil v delo parlamentarnega odbora za lokalno samoupravo, ki je predlagatelj bodoče ureditve lokalne samouprave po evropskih zgledih. Gre zato, da bi iz zdajšnje občine Moste nastala ena

ali več mestnih četrti bodoče enotne mestne občine Ljubljana ter dve samostojni občini: Polje in Zadvor. Obe naj bi obsegali zdajšnje krajevne skupnosti iz vzhodnega dela naše občine.«

Slovenski parlament je zaradi blokade in zastojev deležen precejšnje kritike javnosti. Kako vi gledate na to?

»Če so bile na začetku delovanja novega parlamenta velike ideološke ovire, danes te niso več razlog blokade. Menim, da gre bolj za prestiž nekaterih političnih strank in pa nedorečena poslovniška določila. Po drugi strani so v parlament prihajali predlogi zakonov, ki v strankah niso imeli večinske podpore, pa tudi med strokovnjaki ne. Tako smo bili priča izsiljevanju enih poslancev na račun drugih in zavlačevanju sprejetja pokojninske invalidskega zakona, zakona o zadrugah, da o lastninjenju ne govorimo. Zato so se pojavljale tudi obstrukcije in blokade je bila tu. Več bi morali biti koordinacije pa tudi pripravljenosti na konstruktivno sodelovanje med poslanci. Ne nazadnje se moramo zavedati, da ne moremo zastopati ozkih sebičnih interesov ampak interese volilcev, ki so širši. Volilci nam prav gotovo niso dali mandata za razprtije in blokade, pač pa zato, da se po svojih trudimo izboljšati splošne še posebej gmotne razmere državljanov.«

Kot predsedniku komisije za obrambo vam je bilo najbrž najtežje v času junijske vojne?

»To je res, toda te zadeve so se zame začele že prej. Priča sem bil težavnim pogajanjem z generali v Beogradu v komisiji za obrambo zveznega zbora, ko je šlo za spremembe zveznega zakona o obrambi in zaščiti in zakona o vojaški dolžnosti. Hkrati smo v Sloveniji pripravljali svoja takšna zakona, se borili, da bi slovenski fantje vojsko služili doma, proti nasilnemu odvzemu orožja teritori-

alni obrambi, da o dogajanjih v Pekrah in v Ljubljani ne govorim. To so bili pravzaprav začetki tistega, kar se je kasneje dogajalo v junijski vojni. V komisiji smo sproti ocenjevali razmere in posledice agresije, in moram priznati, doživljali smo težke trenutke. Kasneje smo se ukvarjali z novo zasnovo obrambe Slovenije, kajti vojna se je širila na Hrvaškem in v BiH. Sodelovali smo tudi pri pripravljanju številnih osamosvojitvenih zakonov in seveda uresničevanju Bri-sonke deklaracije. Že takrat smo opozarjali, da bo prišlo do večjega pritoka beguncev iz Hrvaške in BiH. Ta tema je bila sicer večkrat na dnevnem redu komisije. Skupaj z drugimi organi in visokim komisariatom za begunce skušamo te probleme reševati sproti. Toda z vedno večjim številom beguncev se že postavlja vprašanje meje mogočega, doklej bo Slovenija ta bremena še zmogla, saj že zdaj pride en begunec na 45 prebivalcev Slovenije. Vedeti je treba, da ni malo slovenskih družin, ki so se znašle na robu preživetja.«

Izvolite novega starega obrambnega ministra ne kaže na kakšne bistvene novosti v obrambni politiki?

»Parlament je že nekajkrat zahteval razpravo o osnovni nacionalne varnosti. Pripraviti bi ga morala vlada, toda dogodki so medtem prehitevali, tako je izhodišča zanjo pripravilo državno predsedstvo. Ta temeljijo na ustanovitvi slovenske vojske, to je teritorialne obrambe, dokler se v Evropi ne dogovorimo o trdnem sistemu kolektivne varnosti. Šele potem bi lahko postopno prešli na demilitarizacijo in s sosednjimi državami sklenili ustrezne pogodbe o miru, prijateljstvu in nenapadanju ter v zunanji politiki začeli uveljavljati tako imenovano politiko aktivne nevtralnosti.«

Volitve so pred vrati, kmalu boste končali svoj mandat. Boste ponovno kandidirali za poslanca?

»Nove volitve bodo bistveno drugače, kot so bile zadnje. Poslanski mest bo manj, kandidatov strank pa najbrž veliko. Zaenkrat o morebitni kandidaturi še nisem razmišljal, če pa bo volja v stranki in med volilci, potem bi se za kaj takega vendarle odločil.«

JOŽE POGLAJEN

ZADEVA JAMBORI

Na 18. seji družbenopolitičnega zbora občinske skupščine Ljubljana Moste-Polje dne 19. februarja 1992 je delegat Stane Brezovar postavil naslednje delegatsko vprašanje:

»Kdaj bodo požagani jambori ob Poti spominov in tovarštva postavljeni nazaj in kdo bo kril nastale stroške?

Predlagam tudi, da se do ponovne postavitve jamborov iz varnostnih razlogov zavarujejo njihovi deli, ki štrlijo iz zemlje.«

ODGOVOR:

V zvezi z delegatskim vprašanjem, veza vaša št. 021-1/92-01. delegata Staneta Brezovarja, zastavljenega na 18. seji družbenopolitičnega zbora občine, podajamo sledeči odgovor:

Najprej bom odgovarjal kot človek, nato kot sekretar Mesta Ljubljane za komunalno gospodarstvo, promet in zveze.

1.

Vprašanje jamborov je vprašanje človekove simbolike. Jambori so simboli. Simboli ene skupine ljudi v državi Sloveniji in podobno v mestu Ljubljani. Simboli so zelo pomembni v življenjskem utripu sveta. Imajo velik vpliv na odločitve in ravnanje ljudi. Pripomorejo k poenotenju zavesti velikih množic. Enaki simboli ljudi povezujejo, različni jih razdvajajo. Napeljujejo jih k dobremu ali k slabemu. Povzročijo lahko veliko koristnega ali veliko zla: od služenja gobavcem, do svetovne vojne in revolucije.

Kaže, da je usoda Slovencev ta, da nas simboli bolj razdvajajo, kot združujejo. To se dogaja tudi v primeru jamborov z rdečo petokrako zvezdo. Za del ljudi so znamenja svobode, za druga znamenja slovenskega holokavsta, tretji pa se zanje sploh ne menijo. Prva skupina ljudi je jambore z rdečo zvezdo postavila brez demokratičnega soglasja ljudi in brez potrebnih lokacijskih in gradbenih dovoljenj. Druga skupina ljudi je na podoben način ta znamenja odstranila zaradi vzdrževanja in prepleskanja v barve, ki bodo v duhu časa.

Največ ljudi pa se za vse skupaj ne menijo.

Do vsega tega ne bi prišlo, če bi že prva skupina ljudi, to je prejšnja oblast, na demokratičen način in v skladu s predpisi izbrala in postavila (simbole) znamenja, ki bi bila sprejemljiva za vse, ki ljudi ne bi razdvajala in nekaterim celo povzročala travme. Nasilje pa rodi nasilje. Če je bil prvi nihaj v desno in drugi nihaj v levo, je sedaj čas, da nihalo zaustavimo in čustva pomirimo z razumom in s sporazumom.

Predlagam, da simbole oziroma znamenja, ki ljudi razdvajajo, nadomestimo z znamenji, ki so dobila prvo nagrado na natečaju, ki je bil razpisan za časa gradnje poti spominov in tovarštva (PST). Gre za smrečico in lučke. Prepričan sem, da bi bila taka (prvonagrajena) znamenja sprejemljiva za vse Ljubljančanke in Ljubljančane. Kot je za vse sprejemljiva sama PST, ki je kulturno-zgodovinski spomenik. Ni bilo modro, da je takratna oblast prvonagrajena znamenja zavrгла in postavila jambore nato pa jih še prebarvala na rdeče.

To vprašanje je pravzaprav vprašanje principa. Zato je tudi test medsebojne tolerantnosti in sposobnosti sožitja Ljubljančank in Ljubljančanov. Če ga bomo rešili tako, da bo za vse ali vsaj za veliko večino prav in dobro, potem smo v zadnjih dveh letih politično dozoreli.

2.

Kot sekretar MS KGPZ moram povedati naslednje:

2.1.

Štirinajst dni po nastopu svoje dolžnosti sem dobil šop dokumentacije o tej zadevi. Največ je bilo odločb MUIS. Ugotovil sem, da čez tri dni poteče rok za ponovno postavitve jamborov. Hitro sem ukrepal in zbral dodatne podatke, informacije in dokumentacijo.

2.2.

Kot prvo sem ugotovil, da so bili jambori na črno postavljeni, da so črna gradnja in nimajo zahtevanih lokacijskih in gradbenih dovoljenj občinskih upravnih organov. Ob tem dejstvu sem se vprašal, kako je mogoče, da inšpekcijske službe niso preganjale investitorja, ki je jambore na

črno postavil, preganjajo pa mestnega sekretarja, ki jih je demontiral z obrazložitvijo, da jih bo peskal in prepleskal. Naravnost zaprepaden pa sem bil nad ravnanjem Ljubljanskega regionalnega zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine, ki je pri Temeljnem javnem tožilstvu v Ljubljani vložil kazensko ovadbo zoper neznanega storilca.

2.3.

Takoj sem šel po sledi te kazenske ovadbe in kot drugo ugotovil, da je Temeljno javno tožilstvo kazensko ovadbo zavrгло, ker ravnanje osmisljenega ni bilo kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti. Demontaža jamborov namreč ni poseg v PST, ki je spomenik in je zaščiten z odlokom Mesta Ljubljane. Jambori so zgolj oprema poti (kot tudi npr. klopi, mize, koši za odpadke, itd.) in kot taki predvideni za vzdrževanje.

2.4.

Kot tretje sem ugotovil, da je Skupščina Mesta Ljubljane imenovala Komisijo za proučitev spomenikov in pomnikov. Pridobil sem njeno mnenje, v katerem je zapisano tudi naslednje:

»V Ljubljani smo, razen redkih in častnih izjem, po letu 1945 postavljali spomenike izrazito enostransko v čast revoluciji in njenim prvakom. Zato je tudi prišlo do položaja, ko lahko ugotavljamo njihovo spornost in milo rečeno – enostranskost. Če lahko povzamemo mnenje širšega okolja prebivalcev Ljubljane, sodijo med najbolj sporne javne spomenike statua Borisa Kidriča v parku poleg Vlade palače, spomenik Kardelju na Trgu republike, »sramotilni steber« pred stolnico sv. Nikolaja, do neke mere pa tudi del opreme Poti ob žici okupirane Ljubljane, ki je v večji meri posvečena Komunistični partiji Slovenije. Komunistični partiji Jugoslavije in njenim voditeljem, kot pa dejstvu, da so italijanski okupatorji zaprli za žico celo mesto (kar je nedvomno evropski unikum). ... Komisija še meni, da naj se določitev trase »Poti spominov in tovarštva« uredi v skladu z zakonom o naravni in kulturni dediščini ter naj se redefinira v korist avtentičnosti spomeniškega območja in zaščitene zelene površine mesta.

2.5.

Kot četrto novo dejstvo sem izvedel, da je takratna oblast zavrгла prvonagrajena znamenja in samovoljno postavila sporne jambore.

2.6.

Na podlagi vseh teh novih dejstev sem preko pravne zastopnice vložil poleg zahtevka za podaljšanje roka ponovne postavitve tudi zahtevek za obnovo celotnega postopka. Odgovora še nisem prejel.

2.7.

Mislím, da bi morala Komisija za proučitev spomenikov in pomnikov določiti nova znamenja, po možnosti kar tista prvonagrajena iz časov gradnje PST. Ponovna postavitve jamborov bi bila sociološko zgrešena in politično negativna; otežkoča in časovno odmika pa jo tudi dejstvo, da moramo preje pridobiti gradbeno-tehnično dokumentacijo ter lokacijsko in gradbeno dovoljenje z vsemi soglasji in prilogami vred.

2.8.

Temelje s podnožji jamborov bo MS KGPZ takoj zaščitil. Stroški bodo kriti iz sredstev za vzdrževanje komunalnih objektov in naprav.

Mestni sekretar: DAMIJAN DOLINAR, oec.

REKA BEGUNCEV – VELETOK?

(nadaljevanje s 1. strani)

za ostalo humanitarno pomoč pa mora poskrbeti Rdeči križ. Različne vrste pomoči pa seveda prihajajo še iz mnogih koncev in krajev.

V zbirnih centrih trenutno najbolj primanjkuje potrošnih artiklov, kot so: zobne kreme, detergenti, plenice za enkratno uporabo, toaletni papir, hrana za dojenčke... Vsi, ki bi radi pomagali, lahko tovrstne stvari prinesejo v zbirni center na Šmartinski 135. Obleke ne manjka, še več, celo toliko je je, da RK letos sploh ne bo organiziral zbiralne akcije oblačil. Veliko bolj so potrebni zgoraj naštetih artiklov.

Tisti pa, ki bi radi begunce sprejeli na dom, naj se obrnejo direktno na zbirni center na ljubljanski železniški postaji (tel. 113-144, int. 129).

● Ali bi bilo po vašem mnenju treba zapreti slovenske mejne prehode?

Nikakor ne. Sem humanist in menim, da to sploh ne pride v poštev. Res je, da so številke beguncev in s tem tudi denarja, ki ga mora zanje dajati Slovenija, velike, a zaprtje mej po mojem mnenju ne sme priti v poštev. Menim, da bi morale tudi sosednje države, tako kot je to sedaj, sicer v omejenih količinah, storila Italija, začeti sprejemati begunce. S tem bi bila tudi Slovenija razbremenjena, problem pa vsaj omiljen. Poleg tega pa tudi mislim, da večina Slovencev ne misli tako, saj smo vsi, ki delamo z begunci, prijetno presenečeni nad solidarnostjo ljudi.

● Ali pričakujete, da se bo naval beguncev v Slovenijo še povečal?

Trenutno se stvari sicer nekoliko umirjajo, vendarle pa to še ne pomeni, da se bo reka beguncev ustavila. Največji navali so neposredno po

BEGUNČEK PRI ZDRAVNICI – Kakšna bo njegova usoda in prihodnost v teh negotovih časih? (Slika: Zdenko Matoz)

napadih, ko ljudje sploh lahko pridejo iz zaklonišč. Vse je torej odvisno od razvoja dogodkov na kriznih žariščih.

Za begunce pa ne skrbi le Rdeči križ, temveč tudi organizacija Karitas, ki deluje pod okriljem cerkve. S problemom beguncev se pri njih ukvarja mnogo zaposlenih, še več pa prostovoljnih ljudi.

● Po dejavnosti organizacije Karitas pa sem povprašal Alenko Baumgartner iz škofijskega Karitasa:

Karitas se trenutno v veliki meri ukvarja z enako problematiko, kot Rdeči križ, seveda pa na nekoliko drugačen način. Z razliko od Rdečega križa mi nimamo zbirnih centrov,

temveč poskušamo beguncem pomagati bolj individualno. Tako kot pri RK, lahko tudi pri nas dobijo pakete s hrano, ki pa jih sestavljamo sami, po lastni presoji in se tako strogo ne držimo predpisanih mednarodnih standardov. Paketi vsebujejo predvsem hrano in druge potrebščine, ki jo kupimo iz prostovoljnih prispevkov. Vsebinsko paketov prilagajamo glede na potrebe vsake družine posebej.

Tudi pri Karitasu najbolj potrebujejo potrošni material in hrano, oblek pa je dovolj. Če hočete s čim pomagati, lahko pridete na škofijski Karitas (Poljanska 2, ob Teološki fakulteti), prav tako se lahko obrnete na župnišče (konkretno v Mostah), ali pa pomoč nakažete na žiro račun, ki je namenjen posebej za to (številko lahko izveste na tel: 120-119).

Hrano, predvsem otroško, zbiramo tudi po trgovinah in moram reči, da nam kar radi pomagajo.

Karitas pa poleg materialne pomoči nudi beguncem tudi moralno, ki je velikokrat še bolj potrebna kot prva. Ti ljudje niso le lačni, ampak predvsem prestrašeni in razosebljeni. Pri nas se z vsakim, ki pride po pomoč, osebno pogovorimo in ta osebni stik skušamo tudi zadržati. Velik problem so tudi otroci, saj jih je v primerjavi s hrvaškimi begunci tokrat veliko več. Gre seveda za dve različni kulturi. Pomagati skušamo tudi ženskam v zbirnih centrih, ki se iz obupa odločajo za abortus. Na različne načine jih poskušamo prepričati, da svojega otroka kljub situaciji obdržijo. Ta akcija je vseslovenska.

Tako na RK kot na Karitasu so zelo zadovoljni z medsebojnim sodelovanjem in vzajemno pomočjo.

IZTOK STRŽINAR